

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

(м. Рівне, Україна)

ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Львів, Україна)

ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Новополоцьк, Білорусь)

ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ

(м. Прага, Чеська Республіка)

МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ

(м. Кишинів, Республіка Молдова)

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ
ТА АНАЛІЗУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

21 травня 2020 р.

ОДЕСА 2020

УДК 657
ББК 65.052.2
О17

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – *Звєряков М.І.*, ректор ОНЕУ, член-кореспондент НАН України, д-р екон. наук, професор.

Заступник голови оргкомітету конференції – *Ковальов А.І.*, проректор з наукової роботи ОНЕУ, д-р екон. наук, професор.

Члени оргкомітету:

Лоханова Н. О. – завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук, професор;

Кузіна Р. В. – завідувач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки ОНЕУ, д-р екон. наук, доцент;

Волкова Н. А. – завідувач кафедри економічного аналізу ОНЕУ, канд. екон. наук, доцент;

Куцик П. О. – ректор Львівського торговельно-економічного університету, д-р екон. наук, професор;

Позняковська Н. М. – завідувач кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування, к.е.н., доцент;

Вегера С. Г. – перший проректор Полоцького державного університету, д-р екон. наук, доцент (Білорусь);

Тимчев М. – доцент кафедри рахівництва та аналізу Університету національного та світового господарства (Республіка Болгарія);

Зеленка В. – доцент кафедри фінансового обліку та аудиту Вищої школи економіки, канд. екон. наук (Чеська Республіка);

Гудратян С.М. – директор Єреванського навчально-наукового інституту ТНЕУ, к.е.н., доцент (Вірменія);

Гайдаєнко О. М. – доцент кафедри економічного аналізу ОНЕУ, канд. екон. наук;

Яцунська О. С. – ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук.

Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2020. 206 с.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ У СВІТЛІ ІНТЕРГАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Артюх О.В., Гембера С. О. ПОДАТКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ.....	8
Артюх О. В., Карагіоз А. Д. ЕЛЕКТРОННЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	10
Бєляєва Л.А, Рудь О.О. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ.....	12
Бойко О.С. СУПЕРЕЧЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СПРАВЕДЛИВІ ВАРТОСТІ В ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	14
Бруханський Р.Ф. ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ПОДОЛАННЯ КОНСЕРВАТИЗМУ.....	16
Волот О.І., Булава О.О. ЩОДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ ОБЛІКОВОГО ПЕРСОНАЛУ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ.....	18
Волот О.І., Єрошенко Я.М. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ (ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВІДДІЛ УПРАВЛІННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ).....	21
Гайдаєнко М.А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНЮВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	23
Гаркуша В. О. КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	26
Добрунік Т.П. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	28
Доценко О.В. ОБЛІК ВИТРАТ НА РОЗРОБКИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	31
Єршова Н.Ю. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	33
Касатонова І.А. ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАКОРДОННИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	35
Кубік В. Д., Мілько Л. В. ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	36
Кузіна Р. РОЗКРИТТЯ У ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСА	39
Куцик П.О. “ЕКОНОМІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ” ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРОВАНІХ ЗВІТІВ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	42
Лещева Т.С. СУЧАСНЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	45

СЕКЦІЯ № 1

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ У СВІТЛІ ІНТЕРГАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Артюх О.В.

доктор економічних наук, доцент

Гембера С. О.

студентка 42 гр. ФМОІТ

Одеський національний економічний університет

м. Одеса

ПОДАТКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Недосконалість податкового законодавства на фоні збільшення податкового тиску спонукає платників податків ухилятися від сплати податкових зобов'язань, що є злочином проти держави. У той же час використання підприємствами законних засобів щодо мінімізації податків дозволяє зберегтись від фінансових труднощів. У цьому сенсі саме податкова оптимізація стає одним із найважливіших завдань фінансового управління підприємством.

У фінансовій науці аналізу ухилення від сплати податків присвячено багато праць таких науковців, як: В. Вишневський, А. Веткін, П. Мельник, С. Павленко, В. Попович, А. Савченко, Д. Соколовський, Л. Омелянович, О. Турчинов, О. Бурбело, В. Андрущенко, І. Бланк, А. Бризгалін, В. Вишневський, Я. Глущенко, А. Єлісеєв, А. Загородній, Ю. Іванов, В. Карпова, П. Мельник, Т. Меркулова, Б. Рагозін, М. Романовський, А. Соколовська, Д. Тихонов, Д. Чернік та інших [1].

Не можна не зазначити, що ухилення від сплати податків притаманне для будь-якого суспільства. Причиною цього є безумовний вплив податків на доходи та витрати платників податків при недостатній обізнаності про переваги споживання суспільних благ, що фінансуються за рахунок податкових платежів.

У країнах з передовими демократичними інститутами, надійними механізмами зворотного зв'язку між представницькими органами демократії, яку ухвалюють податкові закони, та платниками податків, а також надійними системами контролю ефективного використання бюджетних ресурсів, що сприяють досягненню податкової еквівалентності платежів та суспільні благ, необхідність сплати податків стає все більш усвідомленою, і відносини здійснення платежу перетворюються на відносини, в яких все більша кількість платників вступає з власної волі та з вільного вибору. Натомість у державах, які будують лише демократичні інститути, форма оподаткування не лише маскує їх сутність, але і ототожнюється з нею.

Найбільші можливості для ухилення від сплати податків в Україні виникають завдяки використанню таких податкових засобів, як перенесення балансових втрат на наступні податкові періоди, стягнення ПДВ за нульовою ставкою, застосування ліберальних правил для списання безнадійних боргів, вкладення в благодійність тощо.

Податкові лазівки, як спосіб ухилення від сплати податків, поділяють на такі види, як: зміщення доходу; відстрочку доходу; податковий арбітраж.

Зміщення доходу називається переведення платником податку доходу за нижчою граничною ставкою податку в умовах податкової структури із зростаючими граничними ставками. Цей тип лазівки податків не є поширеним, оскільки існують і більш радикальні методи ухилення від сплати податків, наприклад, відкладання доходу або відстрочення терміну сплати податку на більш пізній час. Податковий арбітраж також один із видів

податкових лазівок, який передбачає оподаткування різних об'єктів та платників податків за різними нормами.

Щодо оптимізації податкового навантаження, то варто зазначити, що лише впровадження платником податків стратегії податкової оптимізації може сприяти досягненню паритету інтересів сторін у сфері оподаткування. Проте слід зауважити, що в наукових колах податкова оптимізація, як поняття, тлумачиться вільно через відсутність нормативного закріплення. У цьому зв'язку не можна не погодитися з тим, що «податкова оптимізація – це система нормативно-правових заходів, спрямованих на знаходження об'єктивно найкращих (найвигідніших) варіантів оподаткування платника податків, які уможливають використовувати фінансові ресурси найбільш ефективно» [4]. Інакше кажучи, це така організація діяльності суб'єкта господарювання у сфері оподаткування, при якій, не порушуючи законних інтересів держави, відбувається найбільш раціональне використання фінансових ресурсів підприємства. Таке визначення не суперечить і етимологічному контексту слова «оптимізація (англ. optimization, optimisation)» та спорідненим з ним лексем «оптимальність, оптимальний, оптимум (англ. optimum)» [4].

У процесі фінансово-господарської діяльності слід дотримуватися одного з головних правил податкової оптимізації: дії платника податків, які мають оптимізувати той чи інший аспект оподаткування, одночасно повинні бути направлені на досягнення певного господарського результату, який би підвищив економічний ефект певних операцій за видами діяльності і в цілому сприяв стійкому розвитку підприємства. Однак, якщо платник податків, виходячи зі своїх цільових установок, планує виконувати дії, пов'язані лише з податковою мінімізацією (наприклад за схемою: економічно необґрунтоване збільшення витрат → зниження фінансового результату до оподаткування → зменшення величини оподаткованого прибутку → мінімізація податку на прибуток), то такі дії за визначенням не мають нічого спільного з податковою оптимізацією, хоча вони і проводяться в законодавчому полі. Такий стан речей (при застосуванні податкової мінімізації «у чистому вигляді») з правової точки зору скоріше можна охарактеризувати як пограничний (рис. 1).

Рис. 1. Податкова оптимізація у системі управління підприємством
Джерело: розробка за [4]

Як видно зі схеми 1, баланс інтересів учасників податкових відносин досягатиметься лише при впровадженні податкової оптимізації. У цьому випадку фіскальний ресурс суб'єкта господарювання розподіляється максимально ефективно: для платника податків – частина коштів, яка визволена від оподаткування, задіюється підприємством у господарському процесі з ціллю сталого економічного розвитку компанії; для держави – величина податкових надходжень від платника податків є обґрунтованою, а тому і достатньою.

Вживаючи заходи щодо зменшення податкового тягаря, слід враховувати, що зменшення податкових платежів – не мета, а спосіб поліпшити фінансовий стан та підвищити інвестиційну привабливість організації. Зокрема, для акціонерних товариств та товариств з обмеженою відповідальністю чистий дохід є головним критерієм інвестиційної

привабливості. Тому заходи щодо зниження податкових зобов'язань доцільно лише у тому випадку, якщо розрахунки показують, що це дає збільшення чистого прибутку.

Основою податкової оптимізації є стратегічне планування, на якому мають базуватися тактичні бізнес-плани, поточні бюджети суб'єкта господарювання з розробкою завдань у сфері оподаткування, різноманітні оперативні плани, постійний моніторинг рівня податкового навантаження за видами платежів суб'єкта господарювання тощо [4].

Надмірне податкове навантаження є однією з головних причин розробки заходів оптимізації податків з метою зменшення податкового тягаря. Оптимальний рівень податкового навантаження це рівень, який платники податків, щодо їх платоспроможності, погоджуються сплачувати державі, отримуючи від держави якісні державні блага [2].

Варто відмітити, що правові шляхи зменшення податкового тягаря на сучасному етапі, як правило, ґрунтуються на економічному виборі тактики та стратегії, стимульованих державою через зниження податків та відрахувань, дотримання правил бухгалтерського обліку, що дозволяють зменшити статті витрат, відповідність стандартам обліку [3].

Отже, підсумовуючи вищевикладене, зауважимо, що найголовнішим у сфері оподаткування для підприємств є застосування оптимальної податкової стратегії, яка обумовить розумне використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання та загалом покращення фінансового стану.

Список використаних джерел

1. Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. Податкова система: Навчальний посібник. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
2. Корнус О., Квасов В., Пономарьов О. Оцінка податкового навантаження на рівні підприємств. *Економіст*. 2007. № 10. С.17-19.
3. Новосельська Л. І. Методи оцінювання рівня податкового навантаження на підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2013. Вип. № 23. С.10.
4. Артюх О. В. Податковий аудит у системі фінансового контролю: теорія, методологія та організація: дис. ... докт. екон. наук: 08.00.09. Одеса, 2019. 574 с.

Артюх О. В.

доктор економічних наук, доцент,

Карагіоз А. Д.

студентка 41 гр. ФМОІТ

Одеський національний економічний університет

м. Одеса

ЕЛЕКТРОННЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Побудова ефективної податкової системи – це одна з актуальних проблем в Україні, вирішення якої повинно ґрунтуватися на дослідженні існуючої законодавчої бази з урахуванням світового досвіду у податковій сфері.

Звичайно, податкове адміністрування в зарубіжних країнах та в Україні суттєво відрізняється через різні підходи до механізму взаємодії між державою та платниками податків, здійснення контрольних дій, що обумовлено політичними, економічними, соціальними та науково-технічними чинниками [1]. Тому не завжди залучення зарубіжного досвіду для впровадження його у вітчизняну систему адміністрування може бути ефективним.

Відомо, що значну частину надходжень до державного бюджету України складає податок на додану вартість (ПДВ). ПДВ є одним із домінуючих податків, за допомогою якого через недосконалість чинного законодавства здійснюються схеми податкової мінімізації та ухилення від оподаткування. Такий стан речей обумовлює недоотримання вагомій частини надходжень до державного бюджету країни. Тому вирішення проблемних